

O výtahu

Druhý dopis otci

Tati, tati, tati,

před chvílí jsem výtahem vyjela do svého podkrovního bytu.

Každé ráno o čtvrt na osm doprovázím Fany do školy ve starém městě.

Pak se vracím zase zpátky. Dnes jsem to vzala přes poštu, zapomněly jsme včera odeslat sedmou pohlednici. A taky dopis pro tebe.

Jsme tu s F. do konce listopadu a stejně se mi zdá, že v Kremži už žijeme celý rok. Všechno tady funguje jako v Krejzových mechanických jesličkách. Listí na vlhké dlažbě a ranní ticho.

Monarchistický řád, dokonalá iluze spořádanosti, Dunaj na dosah, vinice blízko, Vídeň s teroristy daleko. Daleko jsi i Ty, ale tomu nevěřím, vždyť se mi o tobě dnes v noci zdálo!

Kráčíme ulicí Steiner Landstraße, kolem zavřeného kiosku, parku, kolem bílých kuliček na keřích, které pokaždé utrheme a praskneme podrážkou bot. Fany piští a vždycky těch kuliček praskne víc.

Bránou pak vstoupíme do starého města.

Dnes jsme na hlavní třídě potkaly tři Rakušáky. Jeden z nich byl určitě inženýr, stál v péřové lyžařské bundě, snědý a vrásčitý (nejspíš lyžař, katolík, pijan, otec tří dětí a pravidelný klient asijské prostitutky z Nočního klubu v obci Stein). Dával tiché pokyny svým druhům, co na malém jeřábu stoupali vzhůru nad barokní domy a mechanicky s cigaretou v puse zavěšovali adventní girlandy. Soustředěně, spořádaně, se samozřejmostí nádechu a výdechu.

Taková akce v půl osmé ráno, představ si!

O kousek dál dva mladí kluci ve svítivě zelených uniformách vyklopili z popelářského auta popelnici a chtěli ji tlačit do podloubí domu.

Ulička byla úzká, *gasse*, pouštím je: *běžte přece, kluci, běžte*, ale oni ne... čekají, objímají v rukavicích každý svou popelnici a pouští nás. Groteskní obraz; obraz, ve kterém jsi i Ty, tati. Napsal jsi přece Tříděný odpad, i když jsi tři dny před smrtí tvrdil, že ty texty nejsou od tebe...

Kam se to smetí uklízí? Kdo to všechno třídí?

Bydlíme s F. ve střešním bytě literárního domu a z okna vidíme plující lodě. To by se ti líbilo, vím to. Plují zpravidla ze západu k východu, po proudu do Vídně, Bratislavy, Budapešti... některé z nich doplují až do Černého moře.

Bydlíme s pohledem na zamžený Dunaj.

Literární dům je moderní dům mezi psychiatrickou léčebnou a vězením s nejvyšší ostrahou. Včera jsem šla na dvůr vynést koš. (zase to smetí, tříděný odpad, bio a plasty!) Viděla jsem, jak do psychiatrické kliniky vchází roztržitá žena mého věku. Střetla se se mnou pohledem, vyzývavě; zdálo se mi, jako by mě znala. Mohla jsem to být já, ale byla

to ona. Když jsem pak vyšla před dům, potkala jsem zhruba stejně starého muže, měl vojenskou uniformu a váhavě mě pozdravil, znal mě taky? Myslím, že to byl bachař. Tati tati tati. Není ideálnější místo k životu než to, co se nachází mezi blázcem a vězením. Jde jen o to, najít ten správný směr a vykročit. Ale já, tati, já půjdu směrem po Dunaji, protože se s tebou nechci minout.

Setkáme se v Oděse.

Pamatuješ? Rok 1983, ještě než bouchnul Černobyl. Řídil jsi auto ve dne v noci, my s bráchou jsme se prali vzadu na sedadlech, mamka ti pořád dolívala kafe a kouřila z otevřeného okýnka, dopovala tě kofeinovými pastilkami a myslím, že byla v tu chvíli šťastná. Měla Tě, neměl tě nikdo jiný, žádný múzy, žádná posraná poezie – měla Tě ona. Dojeli jsme tak až do Oděsy. Byli jste spolu. Byli jsme. Ve staré smradlavé škodovce 105, ale spolu. Tys prý občas v noci při řízení spal, po rumunských okreskách jsi řídil se zavřenýma očima.

Spíš i teď? Kam ti mám odeslat tenhle dopis?

Na poště jsem už byla.

Každé ráno se tedy vracívám stejnou cestou, kolem notáře, minu městskou bránu, soudní dvůr, vinárnu Salomon, klášter... míjím věznici naproti literárního domu, vstoupím sem, nasadím si roušku, zmáčknou tlačítko, přivolám si výtah.

Tohle není dopis jen o tobě, tohle je dopis o výtahu.

Výtah je určený pro maximální počet deseti lidí, uveze 1000 kg hmoty: kola, obrazy, objekty.

Tati, tati, tati, kolik jsi vážil, když jsi odcházel? I zubní protéza ti byla velká, tlačila tě do dásní.

Váží tvá duše 21 gramů?

Vědci jsou k tomu skeptičtí.

Nechtěj po mně, abych spočítala, kolik duší se vejde do tisíce kil.

Kolik z Tebe by se mnou mohlo jet výtahem, pořád výš a výš, až nahoru, aniž by nám hrozil pád?